3.6. Numele predicativ

3.6.1. Fişă sintetică

► ***trăsături sintactice***
- complinire a unui centru verbal copulativ
- ocurență în structură ternară: V_{cop} + Sub + NP
- lexicalizare obligatorie
- marcare cazuală: nominativ
- realizare prototipică: GAdj
- clasă de substituție[29]: *nominal, adjectiv, adverb, grup prepozițional, formă verbală nepersonală, interjecție, propoziție conjuncțională, propoziție relativă-interogativă, propoziție relativă propriu-zisă*
- posibilitate de reduplicare prin coordonare
- topică: de regulă este postpus regentului[30].

► ***trăsături semantice***
- NP reprezintă o predicație[31] *de identificare*, *de denominație*, *categorizantă*, *ecuativă*, *apreciativă*, *posesivă* a subiectului
- constituentul NP este o el însuşi predicație, care atribuie argumentelor sale[32] roluri tematice (*Temă* sau *Pacient*)

3.6.2. Matrice verbale cu nume predicativ

Spre deosebire de celelalte complemente matriciale din componența GV a căror varietate tematică şi formală depinde de centrul verbal, NP impune el însuşi construcției anumite particularități.

Numele predicativ este sintactic dependent de un centru verbal (formă verbală predicativă sau formă verbală nepredicativă, inclusiv participială), dar semantic se caracterizează printr-o anume autonomie. În funcție de realizarea particulară pe care o actualizează, NP este el însuşi atribuitor al unui rol tematic argumentului subiect. Asociat unui verb copulativ *aspectual-static* sau *aspectual-durativ*, va atribui rolul de Temă (1), asociat unui verb copulativ *aspectual-dinamic* va atribui rolul de Pacient (2):

BDD-B454-09 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:27 UTC)

1. $\begin{pmatrix} Temă & & \\ GN_1 & V_{cop} & GAdj / GN_2 / GPrep / GC \\ Subiect & & NP \end{pmatrix}$;

El ***este blond / bărbat / de la munte / ce este****...*
Ele îmi ***vin verişoare*** *de-al doilea /* ***se ţin de verişoare****.*
Copacul ***a rămas verde / cum era.***
El ***pare abătut / spaniol / să fie marinar // arată obosit / a spaniol****.*
Băiatul ***se cheamă // se numeşte Horia.***
Muzica ***înseamnă bucurie.***

2. $\begin{pmatrix} Pacient & & \\ GN_1 & V_{cop} & GAdj / GN_2 / GPrep / GC \\ Subiect & & NP \end{pmatrix}$;

Fata ***a devenit atentă / ingineră.***
Ea ***s-a făcut verde / profesoară / ce a vrut***
Ø ***a ajuns ministru / ce-au dorit alţii / să fie foarte căutată.***
Peste doi ani Ø ***iese ofiţer****.*

3.6.3. Nume predicativ în structuri reorganizate

Constituentul NP poate fi *ridicat* peste un nod verbal, această deplasare antrenând modificări de topică (a) sau modificări ale organizării structurii sintactice (b-d). În (1)a ridicarea este obligatorie, ea fiind un mecanism asociat formării construcţiilor interogative şi relative. În (1)b, ridicarea este determinată de raţiuni pragmatice, de topicalizare a unui constituent. Prezenţa GN în vecinătatea verbului copulativ impersonal antrenează recategorizarea lui ca verb copulativ personal şi plasarea supinului în poziţie de NP. Adverbul care funcţiona în structura de bază ca nume predicativ ajunge să modalizeze supinul.

(1) a. ***Ce$_i$*** *este asta t_i? / Mă întreb* ***cine$_i$*** *eşti tu t_i, de fapt. / A ajuns* ***ce$_i$*** *a ajuns t_i pentru că a avut sprijinul familiei.*

b. *E dificil de aflat [$_{GN}$* ***condiţiile*** *de evaluare]. → ?[$_{GN}$* ***Condiţiile de evaluare*** *] e dificil de aflat. → [$_{GN}$* ***Condiţiile de evaluare] sunt*** *dificil* ***de aflat****.*

BDD-B454-09 © 2009 Editura Universităţii Transilvania din Braşov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:27 UTC)